

Opdrachtgever:

Belvédère Wijkontwikkelingsmaatschappij BV
T
Postbus 68
6200 AB Maastricht

Datum: 6 december 2021

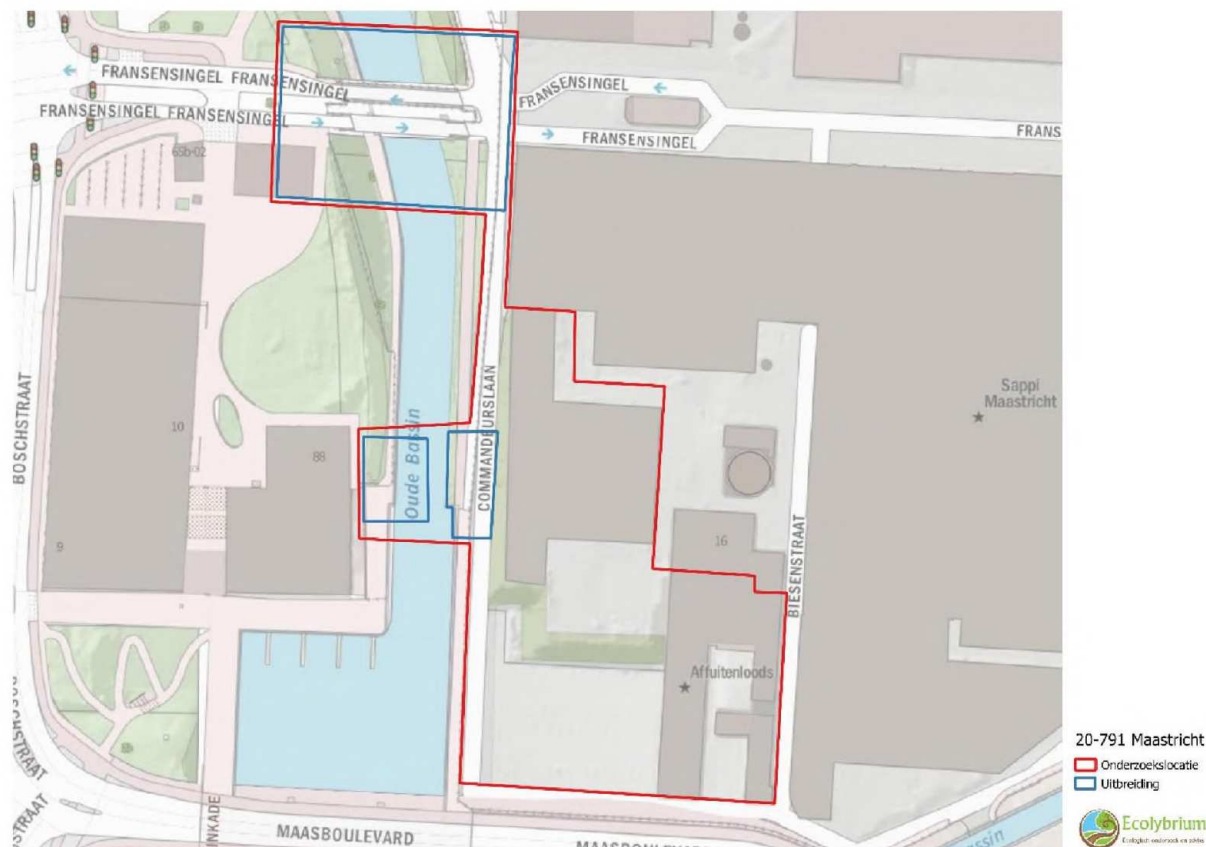
Onderwerp:

Rapportage vleermuisonderzoek gebouwen en uitbreiding quickscan locatie Sappi-Zuid, Maastricht (ons kenmerk: 20-791)

Opgesteld door:

Geachte

Hierbij ontvangt u van ons de rapportage bijhorende het natuurwaardenonderzoek, welke is uitgevoerd terplekke van de projectlocatie Sappi-Zuid, Maastricht, zie figuur 1.

Figuur 1: Onderzoeklocatie voor vleermuisonderzoek en 3 locaties voor quickscan beoordeling (blauw omljnd)

Aanleiding nader onderzoek

In 2018 is er onder begeleiding een bezoek gebracht aan de panden aanwezig op het terrein van Sappi-Zuid, te Maastricht. Een van de doelen was om een inschatting te krijgen van mogelijk aanwezige natuurwaarden en/of functies van de panden voor beschermde natuurwaarden. De resultaten hiervan zijn destijds gerapporteerd door Ecolybrium (ons kenmerk: 18-376, d.d. 22 oktober 2018).

Een van de conclusies luidt dat de panden mogelijk geschikt zijn als zomerverblijf en mogelijk als winterverblijf voor vleermuizen. Er is dan ook geadviseerd dit te onderzoeken, indien er zich in de toekomst ontwikkelingen voordoen die mogelijk effecten kan hebben op beschermde natuurwaarden.

Eind 2020 is nu de vraag gekomen om voor een klein deel van de locatie, welke aangekocht is of gaat worden door de WOM voor verdere ontwikkelingen binnen het stedelijk gebied van Maastricht (o.m. verleggen van de weg rond het Bassin (Verlengde Maasboulevard), de sloop van enkele panden en het realiseren van een nieuwe aansluiting op bestaande infrastructuur aan de westzijde van het Bassin (t.p. van gebouw Lumière) en het aanbrengen van nieuwe verlichting over de nieuwe brug (Verlengde Maasboulevard)), een plan van aanpak op te stellen voor dit nader onderzoek.

De panden bestaan onder meer uit gebouwen met metalen gevelopbouw en gemetselde gebouwen. Voor alle gebouwen betekent dit dat er gekeken moet worden welke functie deze hebben voor vleermuizen.

Er werd in de rapportage (kenmerk 18-376) dan ook geconcludeerd en geadviseerd dat nader soortgericht onderzoek naar vleermuizen noodzakelijk is om vast te stellen of de voorgenomen plannen effecten hebben op vleermuizen en of daarmee verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming overtreden worden.

Onderzoeksmethodieken

Vleermuizen

Het vleermuisonderzoek is door 1 vleermuisdeskundige uitgevoerd met behulp van bat-detectors (Pettersson D240X en een Batlogger M (Elekon)). Dit zijn de meest gebruikte apparaten voor dergelijk onderzoek en het meest efficiënt te gebruiken in het veld. De D240X en de Batlogger zijn in staat opnames te maken, zodat lastig determineerbare soorten kunnen worden geanalyseerd kunnen worden met een softwarepakket (Batsound en batexplorer).

Het vleermuisonderzoek is uitgevoerd conform het vleermuisprotocol en de onderzoeksdata staan in tabel 1.

Overige soorten

Naast dit specifieke soortgerichte onderzoek is tevens gelet op het voorkomen van andere soorten planten en dieren (bijvoorbeeld steenmarter, egel en dergelijke).

De exacte onderzoeksdagen zijn opgesomd in tabel 1.

Onderzoeksdata

Soortonderzoek	Data en duur	Temp.	Wind	Weersomstandigheden
Vleermuizen	28 mei 20.45-23.90 uur	17 °C	1-2 Bft.	Droog, onbewolkt
	18 juni 02.45-05.30 uur	22 °C	1-2 Bft.	Droog, half bewolkt
	9 juli 20.30-24.00 uur	17 °C	1-2 Bft.	Droog, onbewolkt
	27 aug. 20.00-22.15 uur	21 °C	1-2 Bft.	Droog, bewolkt
	10 sep. 05.00-07.00 uur	18°C	2-3 Bft.	Droog, onbewolkt

Tabel 1: Onderzoeksdata 2021

Aanvullende quickscan

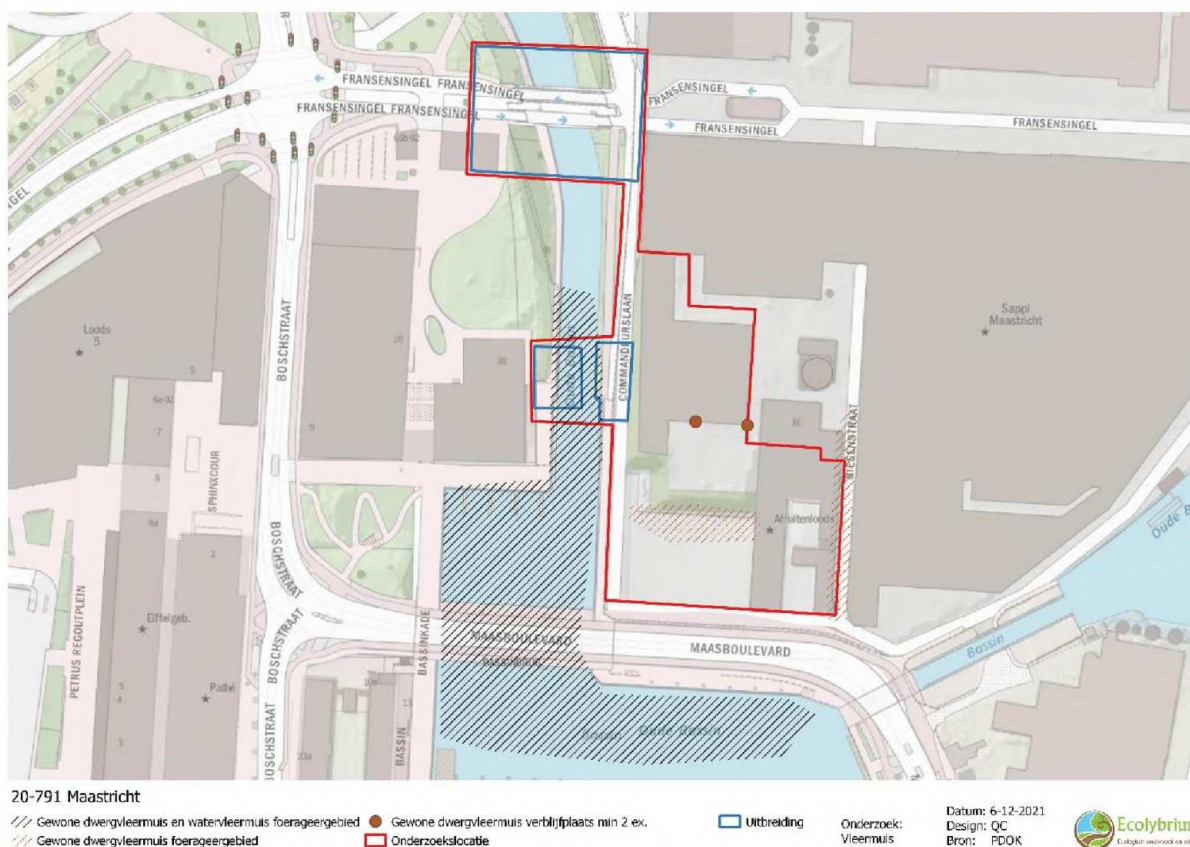
Tijdens de planuitwerkingen is gebleken dat er nog enkele kleine delen beoordeeld moesten worden vanwege mogelijk aanwezig zijn van beschermde natuurwaarden. De aanvullende veldwaarnemingen en de beoordeling van deze delen is als laatste, als apart onderdeel van deze rapportage toegevoegd. Deze gebieden zijn wél opgenomen in figuur 1 hierboven.

Onderzoeksresultaten

Vleermuizen

Vaste rust- en verblijfplaatsen

Er zijn op twee plaatsen vaste rust- en verblijfplaatsen (zomerverblijven en/of winterverblijven) van gewone dwergvleermuizen aangetroffen in de panden, zie figuur 2.

Figuur 2: onderzoeksresultaten vleermuisonderzoek (onderzoekgebied zonder uitbreidingslocaties)

De verblijfplaatsen bevinden zich in een gespouwd muur (foto 1, meest westelijke verblijfplaats in figuur 2) en achter een loszittende dakgootconstructie (verblijfplaats aan de oostzijde van het te slopen gebouw). Het gaat om 1 tot 2 dieren per verblijfplaats.

Foto 1: In en uitvliegopeningen ter plekke van de meest westelijk aangetroffen verblijfplaats (minimaal 2 dieren)

Door de sloop van de bebouwing verdwijnen 2 vaste rust- en verblijfplaatsen van deze soort. Voor deze handeling, die in strijd is met het overtreden van de verbodsbepaling 3.5 lid 2 en 4, is een ontheffing noodzakelijk vanuit de Wet natuurbescherming.

Foeragegebied

Rondom de gebouwen (westzijde) ligt optimaal ontwikkeld jachtgebied voor vleermuizen. Hier wordt door diverse soorten vleermuizen (in elk geval watervleermuis en gewone dwergvleermuis) gejaagd. Er mag geconcludeerd worden dat dit een primair jachtgebied betreft (het gebied rondom het Bassin). De werkzaamheden leiden niet tot een verstoring en/of vernietiging van jagende dieren, omdat de werkzaamheden voornamelijk overdag uitgevoerd zullen worden.

Wat betreft de nieuw te plaatsen verlichting adviseren wij om vleermuisvriendelijke verlichting te gebruiken.

Vliegroutes

Er zijn geen primaire vliegroutes vastgesteld op het Sappi terrein zelf. De aangetroffen gewone dwergvleermuizen vliegen via meerdere wegen naar geschikte foerageergebieden.

Om verstoring van foerageergebied en vliegverbindingen boven het bassin te voorkomen is het noodzakelijk om in elk geval de nieuwe verlichting (en dan met name langs/over het water) vleermuisvriendelijk te houden.

Overige soorten

Er zijn tijdens de onderzoeksrondes geen sporen aangetroffen die duiden op de aanwezigheid van andere beschermde diersoorten in de te slopen panden. Negatieve effecten op eventuele verblijfplaatsen treden hiermee dan ook niet op.

Effectbeoordeling en toetsing aan de Wet natuurbescherming

In tabel 2 zijn de effecten beschreven die optreden door de voorgenoemde werkzaamheden.

Aangetroffen soorten	Functies	Effect	Toetsing Wnb nodig
Gewone dwergvleermuis	Vaste rust- en verblijfplaatsen Jachtgebied, vliegrichtingen	Ja: verstoring/vernietiging door sloop Nee: gebied blijft intact	Ja Nee

Tabel 2: Effecten op aangetroffen soorten door de werkzaamheden.

In tabel 3 zijn de effecten getoetst aan de verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming.

Aanwezig op planlocatie	Vogels (Vogelrichtlijn)				Flora en fauna (Habitatrichtlijn)					Andere soorten		Zorgplicht (Wnb)	Ontheffing (J/N)*
	Art. 3.1	Art. 3.2	Art. 3.3	Art. 3.4	Art. 3.5	Art. 3.6	Art. 3.7	Art. 3.8	Art. 3.9	Art. 3.10	Art. 3.11	Art. 1.11	
Gewone dwergvleermuis					(#)					(#)		(#)	J

Tabel 3: Overtredingen verbodsbepalingen Wnb op grond van effecten; (#) = van toepassing; * Bij N kan volstaan worden met aangepaste werkwijze

Uit tabel 3 blijkt dus dat:

- ✘ Er formeel ontheffing aangevraagd dient te worden voor de verstoring en vernietiging van de vaste rust- en verblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis, echter omdat deze onderzoekslocatie binnen het bereik van de reeds afgegeven ontheffing van het Belvédèregebied valt (zaaknummer: 2017-203173) gelden de voorwaarden uit deze ontheffing.

Conclusies

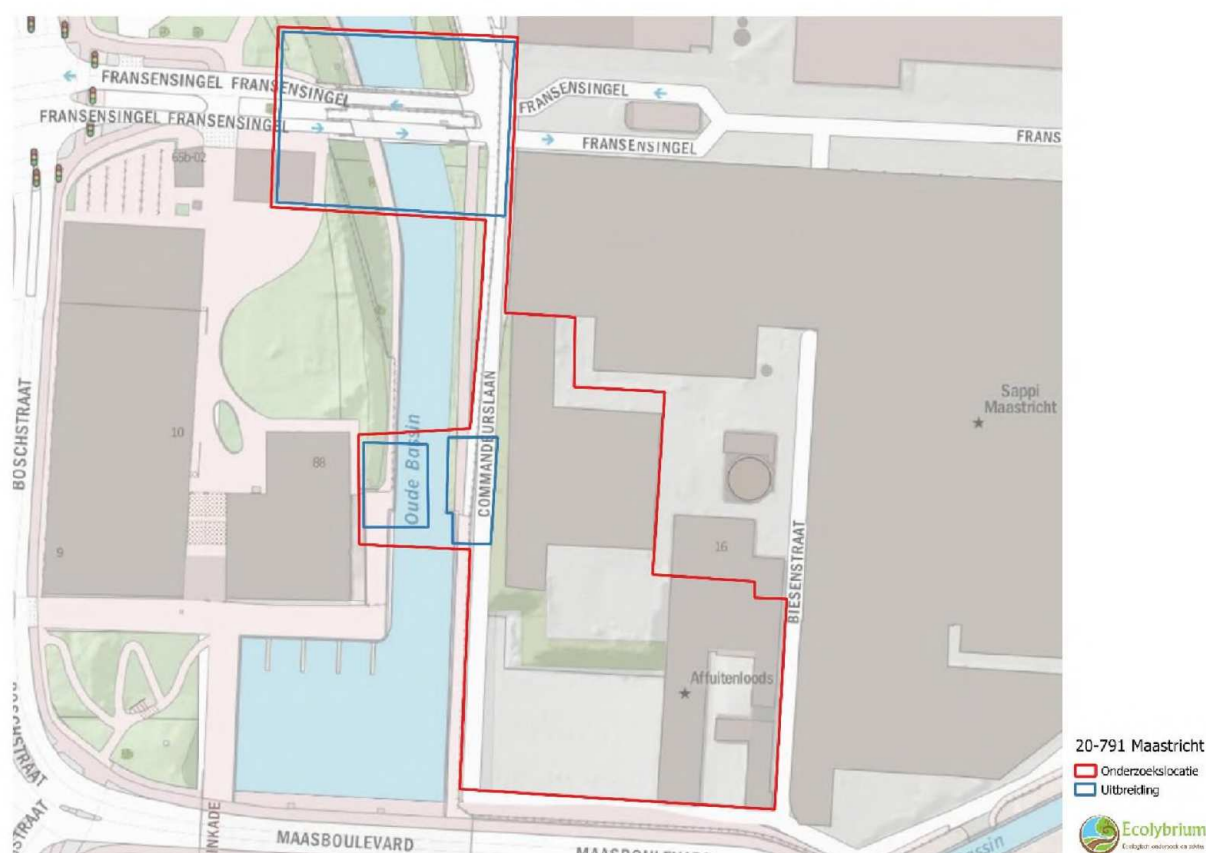
- ✘ Uit het onderzoek is gebleken dat er twee vaste rust- en verblijfplaatsen aanwezig zijn van vleermuizen. Effecten, en daarmee overtredingen van de Wet natuurbescherming zijn dan ook niet uit te sluiten.
- ✘ In het kader van onderhavige locatie gelden de voorwaarden uit de ontheffing zaaknummer 2017-203173. Die betekent onder meer zorgvuldig slopen van de panden, maar ook het regelen/aanbrengen van tijdelijke en in elk geval permanente verblijfplaatsen.
- ✘ Voor wat betreft de nieuw te plaatsen verlichting adviseren wij om vleermuisvriendelijke verlichting te plaatsen.

Aanvullende Rapportage Quickscan Ecologische Waarden gebouwen Sappi-Zuid, Maastricht

Aanleiding

In verband met enkele aanvullingen op het plan Sappi-Zuid, is het noodzakelijk om een aanvullende quickscan (Wnb). Men is voornemens om de twee bruglichamen aan de Fransensingel te vernieuwen en een stuk op te schuiven richting het noorden.

Voorts is er een voetgangersbrug beoogd vanaf het Sappi terrein richting Lumière, over het bassin aanlandend naast een nog aanwezig klein element van de vestingmuren van de voormalige vesting rondom Maastricht. In figuur 3 zijn de onderzoekslocaties weergegeven (blauw omljnd).

Figuur 3: De te onderzoeken locaties ten behoeve van de aanvullende quickscan (blauw omljnd)

Onderzoeksmethodiek quickscan

Om vast te stellen of er beschermde natuurwaarden aanwezig zijn, is het betreffende gebied middels een inspectie ter plaatse geheel afgelopen en onderzocht, waarbij gelet is op de mogelijke functie van de locaties voor beschermde plant- en diersoorten (en de directe omgeving) en voor alle soortgroepen die redelijkerwijs te verwachten zijn. Daarnaast is een aanvullende literatuurstudie verricht naar het mogelijke voorkomen van soorten. Dit onderzoek is uitgevoerd op 5 november 2021.

Foto 1: Oude pijler aan de Commandeurslaan

Foto 2: En de andere oude pijler

Onderzoeksresultaten

Vleermuizen

De brugelementen die verplaatst gaan worden en de bijhorende pijlers vormen geen geschikte vaste rust- en verblijfplaats voor vleermuizen, omdat er geen geschikte invliegopeningen aangetroffen zijn.

Het waterelement en de begroeide taludhellingen vormen wel optimaal geschikt foerageergebied en de hoogopgaande (niet verlichte) begroeiing vormt een essentiële vliegroute voor vleermuizen. Dit is gebleken uit eerdere onderzoeken (onder meer uitgevoerd door Regelink, Arcadis en Ecolybrium). Het is dan ook zaak om te zorgen dat deze vegetatie zoveel als mogelijk behouden blijft én onverlicht blijft om deze functies te behouden.

Ook op de andere locaties waar werkzaamheden uitgevoerd worden in het gebied (ter plekke van het oude restant van de vestingmuur) treden geen effecten op ten aanzien van vleermuizen, mits ook hier vleermuisvriendelijke verlichting toegepast wordt.

Effecten op vleermuizen zijn uit te sluiten, mits er gezorgd wordt dat de hoogopgaande vegetatie en het wateroppervlak geheel onverlicht blijft, of dat er vleermuisvriendelijke verlichting toegepast wordt ter plekke.

Broedvogels (al of niet met jaarrond beschermde nesten)

Ter plekke zijn geen nesten aangetroffen van broedvogels die een jaarronde nestbescherming genieten. In de bomen en struikenstructuur kunnen diverse algemeen voorkomende soorten broedvogels broeden, die tijdens de werkzaamheden gedurende de broedperiode verstoord kunnen worden. Deze verstoring dient ten alle tijden te worden voorkomen. Dit kan door de meest ingrijpende werkzaamheden (zoals het maken van nieuwe pijlers en het aanbrengen van de nieuwe brugelementen uit te voeren buiten de broedperiode.

Effecten op broedvogels kunnen voorkomen worden door de werkzaamheden uit te voeren buiten de broedperiode (dus buiten half maart-half juli). Werkzaamheden dienen in elk geval buiten 20m tot een broedende vogel uitgevoerd te worden. Indien er gewerkt wordt binnen de broedperiode dient te worden gecontroleerd of er broedvogels ten tijde aanwezig zijn.

Reptielen

In de directe nabijheid van de ingreeplocatie is het voorkomen van de zwaar beschermde muurhagedis bekend. Deze soort is in 2021 eveneens waargenomen op een van de brugelementen aan de Fransensingel. Het dier is gefotografeerd terwijl deze zonnend tussen de brugelementen lag.

Foto 3: Muurhagedis tussen de brugelementen

Een van de muurdelen van de pijler van de noordelijke brug bestaat deels uit een gemetselde muur. Deze muur vertoont meerdere scheuren die zeer geschikt zijn voor de soort om in weg te kruipen ter overwintering.

Muurhagedissen genieten binnen Limburg de status Prioritaire soort en er gelden zware eisen aan het behouden van de populatie. Het gebied bevindt zich in het zogeheten Belvédèregebied, waarvoor een ontheffing is afgegeven waarvoor deze soort voorwaarden gelden indien er sprake is van verstoring en/of vernietiging van leefgebieden.

De voorwaarden voor de uit te voeren handelingen hebben betrekking op:

- ✦ Het wegvangen van alle individuen op de ingreeplocatie en
- ✦ Zorgdragen dat de soort in de directe nabijheid leefgebied aangeboden krijgt.

In het gebied liggen hiervoor diverse opties, welke nader bekeken dienen te worden en nader uitgewerkt dienen te worden.

Opties:

- De oude (monumentale) pijlers geschikt maken voor de soort door diepe gaten te boren en zonnepanels uit te frezen (en deze daar na wegvangst naar verplaatsen) en/of
- Het nog aanwezige oude restant van de vestingmuur (zuidelijke locatie op figuur 3) geschikt maken voor de soort door gaten te boren en zonnepanels uit te frezen en/of
- De aanwezige dieren allemaal vangen en verplaatsen richting het gebied van het spoorpad (daar waar ze vandaan komen). Op dit moment vormt het gebied een (marginaal) geschikt leefgebied, maar zullen er naar alle waarschijnlijkheid meer dieren zitten dan het ene exemplaar welke gezien is hier. Op termijn kunnen dieren vanuit hun kernleefgebied (spooremplacement Lage Fronten) deze locatie opnieuw bevolken. Door het treffen van maatregelen ter bevordering van de soort kan hier op termijn een kleine groep zich vestigen.

Het gebied vormt voorts een geschikt foerageergebied voor de soort vanwege de afwisseling van kruidrijke vegetaties met veel insecten (als hoofdvoedsel) en dekking (strooisellagen, muren met scheuren, dood hout en dergelijke).

Vissen, dagvlinders, libellen, grondgebonden zoogdieren, amfibieën en overige ongewervelden

De locaties vormen vanwege het afwezig zijn van optimaal ontwikkeld habitat geen geschikt leefgebied voor bijzondere en of beschermde soorten voor deze soortgroepen. Daarvoor is de locatie te beperkt qua oppervlakte.

Er kunnen wel diverse algemeen voorkomende soorten muizen en soorten als egel voorkomen.

Vaatplanten

Op de locaties zijn geen beschermde en of bijzondere planten soorten aangetroffen, met uitzondering van de oude muren langs het water. Hier groeien soorten als klein glaskruid, tongvaren en gele helmblom. Deze soorten zijn niet beschermd, maar wel bijzonder te noemen en kwetsbaar vanwege hun groeiplaats op de muren. Aangezien hier geen directe werkzaamheden plaatsvinden zullen groeiplekken niet verloren gaan.

We stellen wel voor om de standplaatsen af te schermen, zodat er niet per ongeluk bouwmaterialen geplaatst worden en/of menselijke activiteiten plaats hebben ter plekke.

Graafbijen

Onder een van de pijlers aan de westzijde van het water is een vegetatie-loos talud ontstaan door de jaren heen. Hier hebben zich meerdere soorten graafbijen gevestigd die daar hun eitjes af zetten. Met de werkzaamheden (het opschuiven en nieuw maken van brugelementen en pijlers, kan deze plek verloren gaan. Dit zou betekenen dat deze eitjes en de daaruit voortkomende soorten graafbijen vernietigd worden.

Om te zorgen dat de soorten zich kunnen blijven handhaven zijn de volgende zaken gewenst:

Het behouden van de huidige zandige toestand; deze zal door het opschuiven van de bruggenhoofden deels in de regenslag komen te liggen, waardoor een deel verdwijnen zal/ongeschikt wordt. Echter door het nieuw aanleggen van bruggenhoofden in de nieuwe situatie ontstaat onder die nieuwe bruggenhoofden weer nieuwe ei-afzet mogelijkheden door de taluds onder de bruggenhoofden geheel kaal te maken van vegetatie. Zodoende ontstaat er dus een nieuwe braakliggende situatie waar de graafbijen weer naartoe kunnen trekken.

Op die manier wordt er gezorgd dat de ei-afzetplek niet verloren gaat.

Conclusies Quickscan

- ✚ Ter plekke van de bruggen komen muurhagedissen voor. Deze zwaar beschermde soort dient ofwel afgevangen te worden en verplaatst te worden naar elders of er dient gezorgd te worden dat er nieuwe verblijfplekken gemaakt worden in de aanwezige stenige biotopen (pijlers, vestingmuur of door de bestaande bruggenhoofden met scheuren te behouden).
- ✚ De drie locaties vormen geen optimaal habitat voor broedvogels met jaarrond beschermde nesten, amfibieën, vissen, libellen, dagvlinders, grondgebonden zoogdieren en andere ongewervelden.
- ✚ Onder een van de bruggenhoofden is een onbegroeid talud aanwezig met een grote diversiteit aan graafbijen. Het is gewenst deze te behouden en ei-afzetplekken te creëren onder de nieuw aan te leggen bruggenhoofden.
- ✚ Op en rondom het gebied is sprake van essentieel foerageergebied en essentiële vliegroutes (het met bomen en struiken begroeide talud langs het water). Om deze functie te behouden voor de toekomst dient de aan te brengen veiligheidsverlichting vleermuisvriendelijk te zijn.
- ✚ In het kader van de wet natuurbescherming kan gesteld worden dat de locaties in het zogeheten Belvédèregebied liggen, waarvoor een ontheffing afgegeven is in het verleden. De voorwaarden, ten aanzien van de handelingen met muurhagedis dienen hierin opgepakt te worden.
- ✚ Nader onderzoek en verdere vervolghandelingen in het kader van de Wet natuurbescherming zijn niet aan de orde.

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gedeeltes geanonimiseerd op grond van artikel 5 van de Wet open overheid:

Art. 5.1 lid 2 onderdeel e

De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer, tenzij de betrokken persoon instemt met openbaarmaking

Pagina('s): 1